

Onderwerp

Voortgang naderingsdetectie voor windmolens

Kern mededeling:

Bij de bespreking van de programmabegroting op 9 november 2022 is toegezegd te inventariseren en u te informeren of windparken bereid zijn tot het toepassen van naderingsdetectie. Daarnaast is er geïnterviewd voor welke parken financiële ondersteuning vanuit de Provincie en het Rijk nodig zijn. Met deze mededeling informeren wij u over de actuele stand van de ontwikkelingen.

Mededeling

Opbrengst bestuurlijke overleggen zijn positief

De bestuurlijk overleggen met de windparken hebben het volgende opgeleverd:

1. Alle windparken zijn bereid om naderingsdetectiesystemen toe te passen om daarmee de lichthinder te beperken.
2. Windplanblauw en Windplan Groen willen gebruik maken van financiële ondersteuning.
3. Alle windparken zijn bereid om interne procesmatige kosten voor eigen rekening te nemen (overleg, afstemming e.d.).

In de bijlage vind u de reacties per windpark naar aanleiding van de bestuurlijke overleggen.

Onderzoek en verwachte tijdslijn

Windparken hebben gezamenlijk onderzoek laten doen.

De windparken hebben gezamenlijk onderzoek laten doen door de NLR. Uit het onderzoek is gebleken dat naderingsdetectiesystemen geen negatieve effecten hebben op de veiligheid van het vliegverkeer. Dit onderzoek wordt nog door de inspectie leefomgeving en transport (ILT) getoetst.

Verwachtingspatroon start realisatie Q3 2024

De windparken verwachten op zijn vroegst in Q3 2024 te kunnen starten met installatie van de systemen. De inwerkingstelling mag pas na goedkeuring van het ILT.

De windparken zien het maatschappelijk belang en willen tempo maken in de realisatie. De tijd tot realisatie wordt beïnvloed door.

- Procedure van het ILT (hier is overigens goed contact tussen ILT, NLR en de windparken)
- Voor Windplan Groen en Windplanblauw; het openstellen van een regeling
- Levertijden van naderingsdetectiesystemen
- Mankracht voor installatie.

Aanspraak op geoormerkt bedrag

Er wordt van uit het ministerie van EZK en vanuit de provincie gewerkt aan een regeling conform eerdere afspraken. In deze regeling worden van de totale kosten voor aanschaf, installatie en onderzoek voor naderingsdetectiesystemen een kostenverdeling gehanteerd waarbij het rijk middels een specifieke uitkering maximaal bijdraagt voor 20% van de totale kosten, op basis van 20% rijk, 20% provincie, 60% windmoleneigenaren. Dit is lager dan de initieel gecommuniceerde 25/25/50 verdeling. De juristen van het Rijk hebben namelijk geconcludeerd dat bij een hogere bijdrage vanuit de overheid sprake is van Staatssteun. De bijdrage van het Rijk wordt verstrekt via de provincies, de provincie zullen de

Registratienummer

3136210

Datum

27 juni 2023

Afdeling/Bureau

SENB

Openbaarheid

Openbaar

Portefeuillehouder

Fackeldey, J.A.

Ter kennisname aan PS en
burgerleden

Mededeling

Bladnummer

2

Registratienummer

3129632

besteding van deze specifieke uitkering naar het Rijk moeten verantwoord worden Onderzocht wordt nog welke mogelijkheden de provincie heeft om meer kosten te vergoeden.

Er zal vanuit EZK een maximaal bedrag van 25.000 euro per molen worden gehanteerd voor de totale kosten die windparken kunnen indienen. De inschatting van de werkelijke kosten zijn op dit moment lager en liggen rond de 19.200 euro per molen indien alle aangegeven kosten declarabel zijn. De kosten kunnen onderling per park sterk variëren omdat er veel verschil zit in het type molens en de aanpassingen die dat vraagt. Daarnaast kunnen er gedurende de tijd van dit proces prijswijzigingen plaatsvinden.

Financiële impact

Het toepassen van naderingsdetectiesystemen vraagt om een grote extra investering. De kosten bestaan uit onder andere:

- Onderzoeken
- Aanpassingen van lampen
- Communicatie boxen
- Installatie
- Vliegtest
- Onderhoud

Onderstaande berekening geeft aan welke financiële impact er wordt verwacht. De windparken hebben in hun berekening een verdeelsleutel van de totale kosten, exclusief onderhoudskosten, gehanteerd van een maximale vergoeding vanuit het rijk van 25% en 25% vergoeding vanuit de provincie zoals in eerdere overleggen ter sprake is geweest. In de loop van het proces is gebleken dat er met deze verdeelsleutel sprake is van staatsteun waardoor het rijk de 25% terug heeft gebracht naar een maximale vergoeding 20%.

Windplanblauw en Windplan Groen hebben aangegeven gebruik te willen maken van een regeling.

Verwachte kosten naderingsdetectie op basis van 25.000 euro maximale kosten per molen			
Windpark	Aantal molens	totale kosten	bijdrage van provincie (20%)
Winplanblauw	61	€ 1.525.000,00	€ 305.000,00
Windplan Groen	86	€ 2.150.000,00	€ 430.000,00

Verwachte maximale kosten
provincie:

subto-
taal
€ 735.000,00

In de berekening van windplan Groen wordt gerekend met € 5.564,- per molen voor de installatie en aanschaf van de transponder. Voor de communicatie en aanpassing van verlichting komt daar € 13.605,- overheen wat een totaal aan kosten maakt van € 19.605,- per molen. Hier komen onderzoekskosten overheen.

Afhankelijk van mogelijke prijsstijgingen lijkt het reëel dat het aangevraagde bedrag lager uit zal komen dan de maximaal berekende waarde.

De windparken Zeewolde en Noordoostpolder geven aan de intentie te hebben om geen gebruik te maken van een regeling. Voor windpark Alexia is dit nog niet bekend. Onderstaand de vergelijkbare berekening voor windpark Alexia voor het geval deze alsnog gebruik wil maken van de regeling.

Verwachte kosten naderingsdetectie op basis van 25.000 euro maximale kosten per molen			
Windpark	Aantal molens	totale kosten	bijdrage van provincie (20%)
Windpark Alexia	36	€ 900.000,00	€ 180.000,00

Mededeling

Bladnummer

3

Registratienummer

3129632

Bijlagen

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de Woo (ja/nee aangeven)
Bijlage PS-mededeling #3136210 Reactie windparken n.a.v. bestuurlijke overleggen	3136171	Ja

Bijlage PS Mededeling #3136210

Reactie windparken n.a.v. bestuurlijke overleggen

Windplan Groen

Windplan groen geeft aan het maatschappelijke probleem van lichthinder te erkennen en actief bezig te zijn met voorbereidingen voor toepassen van een naderingsdetectiesysteem.

Onderstaand de reactie van windplan Groen:

"De intern gemaakte kosten van de naderingsdetectie werkgroep komen geheel voor rekening van Windkoepel Groen. Zoals reeds eerder besproken in de overleggen met de provincie voorafgaand aan de implementatie van naderingsdetectie voor Windplan Groen zijn de parken van WKG bereid zelf de kosten voor het onderhoud, zijnde bijna 30% van de totale kosten voor hun rekening te nemen.

Van de resterende investeringssom willen de parken van WKG zelf een percentage van 50% voor hun rekening nemen onder de voorwaarde dat ook alle parken mee blijven doen.

Een financiële bijdrage vanuit de overheden wordt om de volgende redenen nodig geacht

- Het uit zetten van de verlichting is een dermate belangrijk onderwerp voor draagvlakbehoud in de samenleving voor duurzame energie in het algemeen, dat er veel aan is gelegen om af te wijken van de vergunningen. Afwijken betekent binnen Windplan Groen uiteindelijk een forse investering in transpondersystematiek en gezien het algemeen belang is de eerder besproken bijdrage van de overheid alleszins te rechtvaardigen
- De op zich wel begrijpelijke uitspraken door Staten en gemeenteraden zijn in/na zomer 2022 gevoed door een tijdelijke hoge prijs voor energie, die vooral bij leveranciers op de consumentenmarkt tot grote winsten leidden en die bij parken die in de testfase op de vrije markt moesten en nu dus mochten leveren, gedurende die fase ook voor mooie winsten heeft gezorgd. Binnen Windplan Groen is dit nauwelijks van toepassing geweest. Inmiddels is de gekte er weer van af en ook onze windparken krijgen na de testfase te maken met de prijzen uit de verkoopcontracten die al veel eerder waren afgesloten.
- De (Rijks)overheid, die grote bedragen aan SDE-subsidie niet meer hoeft uit te keren, heeft dankzij de hogere opbrengsten bij producenten een belangrijke extra bron waaruit maatregelen richting de consument mede bekostigd kunnen worden, een situatie die naar verwachting zeker nog wel een aantal jaren zal voortduren.
- Bij het bespreken van de plannen bij de achterban van WKG is vanaf het begin genoemd dat er gesproken werd over bijdrages van de overheden. Mede daardoor is ingestemd met de investeringen die al gedaan konden worden om transpondersystemen ook te kunnen gaan gebruiken zodra daar toestemming voor kwam. Het nu intrekken van eerdere toezeggingen kan er toe leiden dat parken gaan besparen op onderhoud en dus de lampen laten branden.
- In het laatste overleg van de werkgroep met de provincie werd de SPUK regeling plotsklaps op tafel gebracht. Zeer verrassend en ons inziens niet terecht
 - De regeling is bedoeld voor gemeenten om afspraken te kunnen uitvoeren die voortvloeien uit 'Hoofdpijnen Sportakkoord II', 'Gezond en Actief Leven akkoord' en 'Preventieakkoord'. Het alsnog onderbrengen van de verlichtingsproblematiek bij deze regeling lijkt erg gekunsteld
 - Als dit onderbrengen bij de SPUK-regeling wel vanzelfsprekend was geweest, zou dit door de overheden tijdig moeten zijn gemeld. Nu alsnog koppelen maakt dat aanvullende afspraken met fabrikanten tenminste worden uitgesteld en mogelijk zelfs worden gecancelled.
- Kortom: in zijn algemeenheid geldt dat een betrouwbare overheid toezeggingen niet wijzigt met niet terzake doende argumenten. Het schaadt het vertrouwen dat ook komende jaren nodig is om samen zo goed mogelijk in te spelen op zorgen betrekking hebbend op windenergie vanuit de samenleving en op het samen aandacht houden voor nieuwe mogelijkheden voor duurzame energie."

Windplanblauw

Windplan blauw is net als Windplan Groen bezig met voorbereidingen voor het toepassen van een naderingsdetectiesysteem.

Onderstaand de reactie van windplanblauw:

“Windplanblauw is een gezond initiatief, dus om die reden is overheidssteun niet strikt noodzakelijk. Toch vinden wij het belangrijk dat de kosten voor de aanschaf van het systeem door de Rijksoverheid (25%), Provincie Flevoland (25%) en Windplanblauw (50%) worden gedragen om de volgende argumenten:

- In de afgelopen jaren is er zowel ambtelijk als bestuurlijk diverse malen overlegd over de mogelijkheid om lichtoverlast 's nachts te verminderen door de installatie van naderingsdetectie. Daarbij heeft de provincie Flevoland meermalen het maatschappelijke belang aangegeven. Bovendien heeft zij aangegeven dat de overheid de intentie heeft om 50% van de eenmalige investeringskosten te financieren.*
- De suggestie dat in het afgelopen jaar veel geld is verdiend in de windsector, is niet of nauwelijks van toepassing op Windplanblauw. Wij hebben de windmolens op land nog niet overgenomen van de fabrikant (Vestas) en het windpark op het IJsselmeer is nog volop in aanbouw. Vanwege diverse onzekerheden in de wereld met als gevolg een hoge inflatie, hebben wij te maken met een significante toename van bouwkosten binnen Windplanblauw.*

Windplanblauw houdt om bovenstaande redenen vast aan de aannames die tot op heden zijn besproken met de provincie Flevoland. Voor wat betreft de investeringskosten; 25% Rijksoverheid, 25% Provincie en 50% Windplanblauw. Daarnaast zal Windplanblauw de komende 25 jaar te maken krijgen met de onderhoudskosten van het systeem.

Eerdergenoemde argumenten laten zich samenvatten als:

- Behoud van het draagvlak voor wind op land bij de Nederlandse bevolking en specifiek bij direct omwonenden van de windparken in de provincie Flevoland. Zeker met het oog op de toename van de weerstand bij burgers tegen wind op land initiatieven en de gerechtelijke procedures op verleende vergunningen.*
- De perceptie dat initiatiefnemers van duurzame energieprojecten door de tijdelijk hoge energieprijzen veel geld hebben verdiend, is niet of nauwelijks van toepassing op Windplanblauw. Zoals eerder aangegeven hebben wij de windturbines op land nog niet overgenomen van de fabrikant en zijn we op het IJsselmeer nog volop aan het bouwen. De eventuele meeropbrengsten van de windmolens op land, wegen niet op tegen de meerkosten bij de bouw van de windmolens op het water.*
- In de afgelopen jaren is er zowel ambtelijk als bestuurlijk diverse malen overlegd over de mogelijkheid om lichtoverlast 's nachts te verminderen door de installatie van naderingsdetectie. Daarbij heeft de provincie Flevoland meermalen het maatschappelijke belang aangegeven. Bovendien heeft zij aangegeven dat de overheid de intentie heeft om 50% van de eenmalige investeringskosten te financieren.”*

Windpark Zeewolde

Windpark Zeewolde geeft onder voorbehoud van goedkeuring van de banken aan geen gebruik te gaan maken van een financiële regeling voor naderingsdetectie. Onderstaand de reactie van Windpark Zeewolde:

“De kosten van de investeringen en het onderhoud zijn ongeveer een half miljoen euro. Windpark Zeewolde is bereid alle kosten hiervoor te dragen. Windpark Zeewolde doet dit vanwege haar maatschappelijke betrokkenheid.

Windpark Zeewolde is gefinancierd door banken. Windpark Zeewolde kan bepaalde financiële toezeggingen doen, maar is niet zomaar vrij om extra projectrisico op zich te nemen. 51 van de 69

molens staan in het bereik van Vliegveld Lelystad; zij het niet in de directe aanvliegeroute. Het uitschakelen van verlichting betekent een extra risico voor het project (en voor onszelf als omwonenden). Het extra risico mag zeer klein zijn, maar is wel een extra risico goed te keuren door onze banken. Onze toezegging voor transponders in de 51 molens in het bereik van Vliegveld Lelystad is dus onder voorbehoud van goedkeuring door onze banken.

Kortom, de provincie, Rijk of gemeente hoeven dus niet mee te betalen. Dit reflecteert de goede en lange relatie die het gebiedsinitiatief Windpark Zeewolde heeft met de gemeente, de provincie en het Rijk."

Windpark Alexia

Windpark Alexia heeft door een bestuurlijke wisselingen meer tijd nodig heeft om een besluit vast te kunnen stellen of zij gebruik zullen maken van een regeling. De uitslag wordt in juli verwacht.

Windpark Noordoostpolder

Windpark Noordoostpolder geeft aan de intentie te hebben om geen gebruik te gaan maken van een financiële regeling voor naderingsdetectie. Onderstaand de reactie van windpark Noordoostpolder:

"Als windparken binnen de Noordoostpolder (Koepel Windenergie Noordoostpolder) onderzoeken wij de mogelijkheid van het toepassen van een naderingsdetectiesysteem met het streven om deze technologie ook te gaan toepassen. Een uitvraag onder de verschillende leveranciers moet uitwijzen of het technisch haalbaar is en tegen welke kosten. Vervolgens zullen de windparken hier een besluit over nemen.

Vooralsnog is het de intentie om geen gebruik te maken van aanvullende overheidssteun."